

SZEKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTO-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

HIRDETÉSI DIJAK:

Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 4 fillér, azonnali 2 fillér, magánhirdetések 2 em. kint 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillérről nőnek. Nyílt-tér sora 1 kor. Hirdetés és nyílt-tér díja előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal BÉTEGH PÁL könyveskeresede, könyvnyomató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden a lapot érlelő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok nem adnak vissza. —

Világnapló.

Vezeti: Bakó Sámuel.

Magyarország egy jó barátja, egy ex-herceg Milán, számkivetésben, tüdgyuladásban meghalt Bécsben. Fia, Sándor szerb király nem ment el, hogy elbucsszék atyjától, kitől koronáját örökölte s egykori felesége, Keesko Natália nem is választott a távira, mely vele a halálhírt közölte, Zichy Jenő gróf és Konstantinovicz ezredes két hí barátja volt vele csupán s virrasztott álmatlan éjszakái felett. Halalos küzdelmét orvosi igyekezetek enyhíteni tudományúttal s a zokogó szeretet helyett, mely az egyszerű polgár utolsó perceit megszenteli, diplomata részvéte gyűlekezett a mellékszobába. Milán király halálával viszontagságos életpálya ért gyászos véget. Obrenovic Milán az első királyi fő volt Szerbia uránján s mégis idegenben, távol hazájától, távol övétől, elhagyatva halt meg. — Milán király halála s a marosvásárhelyi véres választás foglalkoztatta a héten a képviselőházat. Milán halálát a folyosón beszélgettek a képviselők nagy részvétel, a marosvásárhelyi választás heves naprend előtti vitáján nyilvánult meg; a földmiveli költségvetés tárgyalását akadályozta. A február 7-iki ülés egész napirendjébe ez foglalta el. Kossuth Ferenc, Thaly Kálmán, Csáky János és Pichler Győző interpelláltak, Bartha Ödön, Buzáth Ferenc, Hentaller Lajos, Visontay Soma és az öreg Madarász József pedig valamennyien a vérendezés dolgában szóáltak fel. A miniszterelnök azonban még mindig távol volt s a marosvásárhelyi vita kinyult s a február 8-iki ülésre is, melyre már megérkeztek a szemtanu képviselők Maros-Vásárhelyről és Szell Kálmán miniszterelnök Bécsből. Ezen az ülésen Győry Elek, Endrey Gyula és Kubik Béla szóáltak fel, a két utóbbit szemtanu ismertette a választást. Horánszky Nándor, Polónyi Géza, Berzevicz Albert valamennyien hozzátalá dologoztak beszéltek. Végül Szell kormányelnök nyugtatta meg a házat azzal, hogy az ügy megvizsgálására külön kormánybiztost küld ki ve- gyes bizottsággal, melybe az ellenéző részéről is nevez ki vizsgáló biztost. Plosz Sándor igazságügyminiszter és Endrey Gyula képviselő között volt még ütközéscszana- s, de a végén kiderült, hogy ez csak félreértésen alapult. A február 9-iki ülés elején már Pap Elek és Kossuth Ferenc lefutják az országvásárhelyi ügyet s megindult a földmiveli költségvetés tárgyalása. A február 11-iki ülés már teljes eszenben folyt le s ne- vezetesebb eseménye, hogy Darányi Ignác földmiveli miniszter védte tárczája költségvetését. A földmiveli költségvetés tárgyalása töltötte be a február 13-iki ülést s ezzel véget ért az általánosgyűlés a február 14-iki ülés- ben. — E héten ment végbe Hágában a német alföldi bajos ifjú királyné esküvője Henrik meklenburgi her- ceggel. Egész Hollandia lelkesen ünnepelte a fejérmé- niszt. — A farsang javában folyik s noha vége felé jár, egyik bír a másikat éri mindenfelé, avagy talán éppen ezért. Bécsből jelentik, hogy ott a nagypirosok bálján megjelent személyesen a király ő felesége is. — A tél is mintha újul csak most lezáródna; Isten igazá- ban, hull a hó, nagy a hideg s Németországban a vonatok is elakadtak a hótelegek miatt. — Az osztrák képviselőházban megválasztották az új elnököt, elnöke Wetter gróf lett. — Romániában kormányválság van s Carp miniszterelnök már be is adta lemondását — Va- sárnap tartotta Budapestén éves gyűléseit a Kisfaludi- társaság, melyen Beóthi Zsolt mondott elnöki megnyitót

Avagy nem tapasztaltuk-e elég gyakran, hogy a székely munkás még ez idő szerinti gondtalan gyermek módjára a jellemmel élne, ha tudna. Bekövetkezhet betegségére, vagy öreg- ségére csekély, vagy semmi gondja. Sokszor szép keresethez jut, melyből talán egy évi illet- ményt is kifizethetné a munkás pénztárra; de az ritkán éri meg nála hétfő reggelét, okatlan költségekkel a pálinkás boltba hagyatik.

Nem tapasztaltuk-e elég gyakran, hogy téli, vagy csak egy tartós esős nyári időszakban is, midőn kereste némileg megcsappant, de szen- vedélyének kielégültsé vágya annál égetőbb lett, hogy folytonos panasszal van tele szája, rossz gondolkodással agra s szidja a nadrágosokat, az urakat, mert szerinte minden ügyének-bájának ezek az okai.

Hát a székely kivándorlás csökkentésére mily kiszámíthatlan befolyással lehet ez áldásos segítő pénztár? Mert az való, hogy kivándorlók azok, kiknek itt az édes anyaföldön semmi va- gyonuk nincsen, sem földbirtokban, sem pénz- ben. Kik e miatt megfogytokoztak az otthon szeretetében, jövő boldogulásuk reményét elvesz- tették s inkább ismeretlenek közé, idegenbe vándorolnak, semhogy rokonaik, ismerőseik kö- rében takarékosabb életmódhoz kezdenének.

Most az új életmódhoz minden kivándorolni szándékozó könnyebben kezdhet. Hetenként 20 fillér befizetéssel biztosíthatja magát és csalá- dját a „nem szeretem” napokra is. Áldja meg az Isten, a ki kigondolta!

Néptanítók, kedves kartársak! A hazafias székely néptanítók eddig is minden nőgatás nél- kül megtették kötelességüket minden irányban Tudom, hogy ezuttal sem fog a bizalom hajó- törést szenvedni rajtatok. Vezessük a munkás népet a boldogulás útjára. Ne gondoljunk a székely munkás csökkönös természetével, melyet sokak iránti bizalmatlansága, az ujítások iránt való ellenszenvé áru el: hanem buzdítsuk, bá- torítsuk őket türelmes szorgalommal. Így néme- lyeket, hiszem, meg fogunk nyerni a jó ügynek. És ha majd közülük bár egy élvezni fogja ezen törvény- nek áldását: munkásársai rábeszélés nélkül, ön- ként fognak e kibontott zászló alá csoportosulni. Isten segéljen e hazafias cselekedetünkben.

Ki ne emlékezne az amerikai elnökválasz- tásra, a kire egyik polgártársa azért nem akart szavazni, mert szabómesterséget folytatott s egy- kor nekis ruhát vart. Mire a jelölt válasza az volt: „Igaz, de jól meg csináltam, ugy-e?”

Államnak, egyesületnek és társadalomnak egyaránt szüksége van a legcsekélyebb erőre is. Ugy vagyunk az életben, mint a gép részei. A legkisebb odatarozó csavart vedd ki a gépből s az megáll, vagy tör és zuz mindent a hasznos munka helyett.

Társadalmunknak tehát igen lényeges alkath- része a becsületes, jó munkás ember is.

T. Kartársak! Földmiveli böles miniszte- rünk, a mint mindnyájunk előtt tudva van, a múlt év vége felé egy igen humánus, nevezetes törvényzikket terjesztett az országgyűlés elébe, a mit honatyáink örömmel fogadtak el. Ez az „Országos gazdasági munkás- és családszegítő pénztár” törvényzikkje, mely jelen év január 1-vel életbe lépett.

E törvényt az egész országban nagy tetszés- sel fogadták. Nagyjaink s az állam versenyre kelve siettek a pénztár gyarapításához járulni.

Én nem anyagi áldozatot kívánok e tények felemlétsével önöktől uraim! Nem azt akarom magyarázni, hogy csekély tanítói fizetésünkből mi módon lehetne néhány fillért e pénztár gyarapítására kiszorítani? Nem, mert jól tudom, hogy a mindennapi élet terhes kiadásokkal jár, a család szükségsei soktőlnek s ezeknek is gyak- ran egyben-másban szükségét kell látniok. Azt is tudom, hogy kicsi fizetésből kicsit lehe- spórolni.

Én azt kívánom a néptanítóktól, a kik a népért vannak és nem megfordítva, hogy isko- lában, olvasó-egyletben, az életben, uton-útfélen hirdessék, magyarázzák e nagyfontosságú tör- vényt, a munkás népek, az iskolai tanulóknak.

Azt kívánom a papoktól, a kik a népért vannak és nem megfordítva, hogy templomban, olvasó-egyletben, az életben hirdessék, ismertés- sék meg a munkás néppel ez áldásos törvényt, ennek nagyfontosságú horderejét.

Ha valahol széles e hazában szükség volt e törvényre: a székely munkások és csalédek közt százzszorosan az.

A munkáspénztárról.

— Elnöki megnyitó beszéd. —

A homoródjárás tanítói körnek Gyepesen február 7-én tartott gyűlése alkalmából elmondotta: **Bedő József.**

Tisztelt közgyűlés, kedves kartársak! Az ember társaságra született lény. Egyik- nek a másikra minduntalan szüksége van. Csak nagy elnök, nagy szorgalommal és kitartással, nagy bölcsességgel és anyagi áldozattal alkot- hattak a multban és alkothatnak a jelenben is maradandó becsü művet. Még ezeknek is leg- alább a kivitelnél embertársaik segítségére szük- ségük van.

Mit érünk ugyanis a gőzgép feltalálásával, ha a gőzgépet a fűtők rosszul fűtenek s a ve- zetők rosszul vezetnek? Ez esetben nem több társadalmi veszélyt okozna-e, mintha egyáltalán azt nélkülözniük kellene?

Vagy mit használna az embereknek a könyv- nyomtatás „mesterség”-e, ha a betűvetést a tanítók rosszul tanítanak s ha azzal az írásmagyarázó papok és más tudós emberek visszaélnének? Kétségtelen, hogy minden társadalmi rend fel- bomlana s a társadalom a megsemmisülés felé közelednek.

Es ha már az igazi nagyoknak is ilyen szükségük van embertársaik sikeres közreműkö- désére: mennyivel inkább szükségünk van nekünk kisebb tehetségűeknek más segítségére, gyám- olítására. Mennyire nagyobb szükségünk van nekünk, nevezetesen ezen tanítói egylet fenn- állására, hazafias működésére: ennek bizonyítá- sát itt az igen tisztelt kartársak előtt fölöslegesnek vélem. A tehetségek, a talentumok, az anyagi va- gyon nem egyforma mértékkel mérettek minden- kire nézve. Ismeretes a csomóba kötött vessző meseje is.

Fölösleges ember — ha az hivatását pont- san, becsületesen betölti — nincs az állam életében.

Legyen munkás, vagy munkaadó, legyen iparos vagy kereskedő, tudós vagy löképzés: ezek a maguk helyén mindnyájan egyforma hasznót hajtanak.

Es több ember az egyszerű napszámos, ha az napszámosnak jó, mint egy felületesen gon- dolkozó tanító, pap, orvos stb., ha azok elhiva- tásukat rosszul töltik be.

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGZÁJA.

Pünkössti Árpád

telekkönyvi napidíjas.

— Meghalt 1901. évi február hó 3-án, vasárnap este. — (A „Székely-Udvarhely” eredeti tárczája.)

A múlt nyáron bontott, épített, rendezett az ujon- nan vásárolt kis telken, a falu felső végén, a víz part- ján oly cézéből, hogy legyen állandó lakása is, de meg a külön épületben mérlesen a feleségével kávé, más italneműeket és enni valóra a lehető olcsó árban, főleg az előkelőbb helyi és vidéki közönség számára, miután a múlt nyár eleje óta szivbajról kezdett panaszolni, az irodai munka s odajárás terhes kezdett lenni, pedig a kiválóbb munkások közé tartozott itt s megelőzőleg ta- gosító mernököknél és alispáni irodán.

Az áruhási engedély sokáig késétt s a bizonytalans- ág erősen izgatta és sokat aggodott. Az engedély sok vajadás után 7-8 hónap múlva, halála előtt néhány nappal született meg, ő pedig 3-4 hónap óta nem jár- hatott irodába. Otthon ült, irrogatott, olvasgatott. Időn- ként mellgőlése voltak.

Az engedély megkapására sietve berendezkedett s vasárnapra, február 3-án estére kiltúzte a megnyitást. Közkiívánatra meghivta Udvarhelyről Sándorkát is 4-5-öd magával. A vialgom zaja és a szép zenc az ő szobá- jába is áthallott. Minő gondolatai lehettek most neki, a zene és vialgom örökifju barátjának?!? Néhány héttel ezelőtt a többek között Benedek főszolgabírónak s Gidó- falvi kir. albirónak is ugy nyilatkozott, hogy engedély esetén a megnyitási ünnepély egyttal az ő tora lesz. Megleő teljesülése a sejtelmeknek!...

Az est folyamán többen meglátogatták szobájá- ban, a hol sétálgatott, rendelkezett. 11 óra körül Konez albiró is benézett hozzá. Megelőzőleg Sándorka is benn járt. Azt az ohaját fejezte ki, hogy gyujtson rá vala- melyikre az ő régebbi kedvencei dalaí közül. Ő ekkor az ágyon üldögélt. Konez melléje ült trefálkozva, a kit szelidségeert nagyon szeretett. Egyszer a szomszéd épü- letből mintha a bujdosó lengyelről szóló szivrázó dal jött volna a fülebe. A Konez vállára eresztette a fejét s erősen átölelte. Szabadny orvos (pen akkor lépett be. Mire hozzá ment, halva volt. Szive hurjai elszakadoz- tak, mert Sándorka helyett a legzordabb és legnagyobb művész, a halál vetette azokra a nyirettyűjéit.

Zene és vendégek már éjfélt előtt eltavoztak. Né- maság vette át az uralmat. Hanghullámok ringatták át más társaságba!

Apja Pünköshti Pál a forradalm előtt dőlczeg hu-

szár-kapitány, az elején nemzetörsegi őrnagy, azután sokáig államfogoly volt. A 60 os éveiben sok előkelő bus magyar forgott nálok Karácsonfalván és Rauber bárónál Olaszteleken s ő diákkorában és az udvarhelyi ev. ref. gimnázium végzése után mint otthon marasztalt mezőgazda is előkelő társaságokban mozgott, a hol nagy kelendőse volt az ő és egyetlen testvére Laura dalai- nak. Apja halála után sógorát Remenyik Károlyt s ne- hány év múlva Laurát is eltemette és a három kis árva: Ilona, Andor és Gábor nevelési gondja a nagy- anyára és nagylácsára maradt, míg néhány évvel ezelőtt Gábert a VII-ik reálistályból, nemokára édes anyját s végül a lelki betegség miatt szerencsétlen Ilonát is eltemette. Andor maradt csupán, jelenleg kulturmernök Pozsonyban, ki haláláig fő-gyönyörúsége maradt er- dek nélkül.

Nagy előnyére volt az, hogy a bécsi számaszáz Fáchini Antal lovassági nyugalmazott főhadnagy, egykor katonai reáliskolai növendék, az édes anyja testvérenek a férje is Karácsonfalvára költözött s 15-20 esztendő- től élt. Ez a fellátó, óriás növést s gyermekellen őreg ur széleskörű tudományos ismerettel rendelkezett s unal- mában hegedülni is megtanult vénségében. Már régen a sirban nyuszik nejevel együtt.

Árpádnak a személyes ismeretsége messze ter- jedt. A 60-os évek végén s a 70-esek elején megfordult Széleziában Gräfenberg és Lindevisse világhírű gyógy- helyeken s körutat tett Németországban. Később többen kérdezősködtek felőle tölem Komárom, Szeged s más városok vidékéről is urak és hölgyek, kik nem fele- dették széleziai emlékeit, pedig én akkor jóformán még nem is ismertem őt; vén rokkant körunkban ismerked- tünk meg. Annál bensőbb ismeretségben volt falujában néhai Barabás József és neje Radó Zsuzsánna ház- tájával, hol sok Árpád-napjait tartottak a helybeli papokkal együtt, általa is mindig emlegetett kedves időtöltésél.

Sokan bántak azon, hogy abból a vékony, ma- gas, szük mellű, mulató és sokat szivarozó emberből hogyan tud olyan emléks kitelni, még pedig olyan elő- adással, a mi művészi szakértőt is meglepett. Ő éne- kelve mesterileg szavaltta a dalt a szöveg és tartalom kívánalma szerint. Ütem- és hanghordozás a lakkébe volt írva. Egyszer Kolozsvárt az akkor még közepkoru Salamon János játszott színház után az egyik elsőrendű vendégül. Zene kedvéért ő is odament vacsorálni, Játék végével szokásához híven a különböző asztalok- nál köszöntötte Salamon az ismerősöket. Árpád kérdi az éjzatsott dal címét. „Törött ágrol messze repült a madár”, volt a felelet. Én azt másként tudom — mondá Árpád. Hadd halljuk csendesesen — mondá a kis társá- ság. Ő énekelni kezdé. S erősen nézett rá. Társaihoz

visszament s cseudes kísérettel ugy eljátszotta, hogy a jelen levő 50-60 férfi és hölgy még lélekzetét is visz- száfojtva hallgatta. 2-3 éven át alkalomról-alkalomra játszótták vele e darabot.

Az előkelő társaságoknak valóságos kedvence volt. A mulatságoknak ő adta meg savát-borsát. Guyon honvédtábornok három nemzet hősének neveztek el, a kit három nemzet (angol, magyar, török) tart magának. A sajtóságos Árpádöt Háromszék, Udvarhelyszék s még ezeken kívül egy harmadik nagyközönség ajándékozta meg szeretetével. Minden körben utánozzák az ő éne- kését. Ugyazólva, számtalan iskolát teremtett a magya- ros dalnak. Városi és falusi zenészek sokat tanultak tőle. Izzése e tekintetben magas fejlettségi ponton állott. Szigorú apja nem akarta, hogy német tisztviselő legyen, mint abban az időben sok más apa sem. Ha kellő pá- lyára léphetik, az ország egyik elsőrendű művésze lehet- telt volna aránylag nem nagy terjedelmű hangjával a népdal terén, benső hivatottságánál fogva. A vele érintkező nép is báványozta mindvégig énekléseert.

Egy kiváló születési kép értékes marad sokak előtt akkor is, ha a viszontagságok közben a feltűnő- ramából kiesik. A vásári sokaság között is mindig lesz- nek olyanok, kik a szellemi felsőbbség és kiváló lelki tulajdonok előtt nem hunykan szemet. Valamely kiváló egyén egyszerű körülmények között is annak marad. Vaidi jellem semmi körülmények között sem kap rozs- dít, ha dobálják is rá a nedves sárt. Többszöri zugo- lódása alkalmával lett ilyen hangu észrevételeim révén ragaszkodott hozzám is.

Az ő vallása a becsületesség s a zene és ének iránti erős szeretet volt. Sokat mulatott jó kedvében vagy keserveben, de sokat is dolgozott. Ismerte a bő- séget s jellemcsorbulás nélkül megállott a szűköss vi- szonyok között is. Ha netalán hibázott is önmagára ellen, de mások ellen nem. Ez a nagy többségnek megfordítva szokott lenni.

Fráter! Eddig rólad beszéltem több évvel ezelőtt kifejezett és sokszor ismételt ohajításodhoz képest Mind- annyiszor szabadkozol. Nem azért írek, hogy nagy embert csináljak belőled. Ezt te sem akartad. Ugy vé- lem, hogy nemcsak a vezerek, hanem a közkatónak is érdemelhetnek legalább sirjok szélen pajtásaink részéről néhány könyvespétet s néhány szóban megemlékezést. Ezt talán nem irigylik meg, mert az életviszonyok ala- kulására amugy is nagyon befoly a súrca irigység; ez az emberi vad hiéna, mely még a sörök lakóit is ki- ássa. Én a fejfédra még akkor is felírom a három be- sőt! B. P. N. (Bono publico natius — a közőjóra szüle- telt vala), ha ezerek tiltakoznának ellene.

Most hozzád írok válaszkapás reménye nélkül,

TÁRSASAI
SZON
kaphatók.
ezen védjeggyel van ellátva.
aktár
került üzletem
varhelyt
romra
zövetekből rak-
ait nálam min-
etekből csinos
ya, kérem azzal
f. férfiszabó

rrás!
EREM

egészség-
-val állók
-tel kényel-
-legesőbb
zen külön
osítom.

solgája:
G. A.
tván.

ÓTÓ INTÉZETE.

vatala.

gi és körjegyzők
szerkesztősége

retes kivitelben
mellett vétel-

volt 1537, növekedés 211.3. Árvátfalva és 17 falusi havas-rész: jelenleg van 321, volt 183, növekedés 138. 4. Bethlenfalva: jelenleg van 871, volt 759, növekedés 112. 5. Beta: jelenleg van 413, volt 351, növekedés 62. 6. Bikafalva: jelenleg van 409, volt 337, növekedés 72. 7. Bogárfalva: jelenleg van 377, volt 342, növekedés 35. 8. F.-Boldogasszonyfalva: jelenleg van 492, volt 468, növekedés 25. 9. Bögöz: jelenleg van 1365, volt 1033, növekedés 332. 10. Décsfalva: jelenleg van 146, volt ugyanannyi. 11. Dobó: jelenleg van 814, volt 723, növekedés 91. 12. Fancsal: jelenleg van 215, volt 197, növekedés 18. 13. Farczád: jelenleg van 609, volt 553, növekedés 56. 14. Farkaslaka: jelenleg van 1245, volt 1133, növekedés 112. 15. Fenyéd: jelenleg van 812, volt 648, növekedés 164. 16. Hodgya: jelenleg van 483, volt 414, növekedés 69. 17. Kadicsfalva: jelenleg van 567, volt 468, növekedés 99. 18. Kececs-Kisfalud: jelenleg van 759, volt 596, növekedés 163. 19. K.-Keményfalva: jelenleg van 608, volt 506, növekedés 102. 20. Korond Pálpatak és Fenyökutal: jelenleg van 3561, volt 3022, növekedés 539. 21. Lengyelfalva: jelenleg van 598, volt 552, szaporodás 46. 22. Magyarós: jelenleg van 283, volt 204, növekedés 79. 23. Malomfalva: jelenleg van 834, volt 721, növekedés 113. 24. Mátisfalva: jelenleg van 353, volt 291, növekedés 62. 25. Márcfalva: jelenleg van 1462, volt 1215, növekedés 247. 26. Ózfalva: jelenleg van 302, volt 254, növekedés 48. 27. Szentgyörgyas-Oláhfalva: jelenleg van 2255, Kápolnás-Oláhfalva: jelenleg van 1968, volt összesen 3744, növekedés 479. 28. Oroszhegy, Varság és Havas, Diáfalva: jelenleg van 3170, volt 2743, növekedés 427. 29. Parajd: jelenleg van 2531, volt 2093, növekedés 438. 30. Pálfalva: jelenleg van 622, volt 568, növekedés 54. 31. Patakfalva: jelenleg van 392, volt 402, növekedés 10. 32. Alsó-Sófalva: jelenleg van 2159, volt 1798, növekedés 361. 33. Felső-Sófalva: jelenleg van 2458, volt 1992, növekedés 466. 34. Sükö: jelenleg van 345, volt 272, növekedés 73. 35. Szent-Király: jelenleg van 972, volt 907, növekedés 65. 36. Szent-Lélek: jelenleg van 657, volt 589, növekedés 68. 37. Szent-Tamás: jelenleg van 236, volt 180, növekedés 56. 38. F.-Várnya: jelenleg van 316, volt ugyanannyi. 39. Tübböd: jelenleg van 128, volt 135, növekedés 7. 40. Úlke: jelenleg van 691, volt 574, növekedés 117. 41. Vágás: jelenleg van 734, volt 636, növekedés 98. 42. Zetelaka: jelenleg van 4193, volt 3548, növekedés 645. Az egész járás községeiben jelenleg van összesen 26778, volt 22688, növekedés 3917 lelek.

Apróhirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillért, vastagabb betűvel 8 fillért közöl a kiadóhivatal.

Fogorvos PERL JÓZSEF
American Dentist f. hó 22-én Udvarhelyre érkezik és 8-10 napig a Budapest-szállóban fog rendelni.

Kényelmes lakás. A törvényszéki elnök ur volt lakása, Sz.-György naplót bérbe kiadó. Értekezhetni lehet az Orbán Antal kész ruha kereskedésénél.

Áll. kitüntetés hűdegen folyó oltvízhez 50 f és 1-2 koronáért kapható Varga Sándornál Turkeve. Elárulástól kárkedvezmény.

Jó és olcsó asztali és esemegorok Székely-Udvarhelyt Fernengel Gyulánál kaphatók.

Kő- és téglából épült ház 6 szoba, konyha, kamra, pince és melléképületek veteményes kerttel olcsón eladó, vagy április elsejéig kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó sarju. Kíváló minőségű, nagy mennyiségű sarju eladó dr. Gyarmathy Dezső homoródszentpáli gazdaságában. A szentimre-utcában a kettős kútall szemből fekvő szép nagy telek épületestől eladó. Értekezhetni a tulajdonossal az udvari lakásban.

Eladó belsőségi részletek. Sz.-Udvarhelyt a régi Baksa-nyí-féle kert - külön nyitandó bejáró utcával - kikapcsolással, egyes párcellákat megfelelő belsőségi területek osztottam. A venni szándékozókat felhívom, hogy a feltételek- és a részletekkel elkészített rajz megtekintéséig ugyanottani lakáson megjelenni sziveskedjenek. Galter János.

Közgazdaság.

Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület. **Póthírdetmény** a Sz.-Keresztúrtól folyó évi február hó 28-án és március hó 1-én tartandó magyar erdélyi fajta szarvasmarha kiállításához. Kiosztásra kerül a m. kir. földmívelési miniszterium adományából 1600 K, az E. G. E. adományából 200 K és B. Kemény Béla adománya 30 korona. A) Tenyészbikák. Első csoport. Kiállíthat minden udvarhelymegyei kistenyésztő, 100 holdon aluli birtokos vagy bérlő saját tenyésztési 2-3 éves tenyészbikát. 1-ső díj 100 korona, 2-ik díj 80 korona, 3-ik díj 60 korona, 4-ik díj 40 korona, 5-ik díj 30 korona, 6-ik díj 20 korona, 7-ik díj 10 korona, 8-ik díj 5 korona, 9-ik díj 3 korona, 10-ik díj 2 korona, 11-ik díj 1 korona, 12-ik díj 10 korona, 13-ik díj 5 korona, 14-ik díj 3 korona, 15-ik díj 2 korona, 16-ik díj 1 korona, 17-ik díj 10 korona, 18-ik díj 5 korona, 19-ik díj 3 korona, 20-ik díj 2 korona, 21-ik díj 1 korona, 22-ik díj 10 korona, 23-ik díj 5 korona, 24-ik díj 3 korona, 25-ik díj 2 korona, 26-ik díj 1 korona, 27-ik díj 10 korona, 28-ik díj 5 korona, 29-ik díj 3 korona, 30-ik díj 2 korona, 31-ik díj 1 korona, 32-ik díj 10 korona, 33-ik díj 5 korona, 34-ik díj 3 korona, 35-ik díj 2 korona, 36-ik díj 1 korona, 37-ik díj 10 korona, 38-ik díj 5 korona, 39-ik díj 3 korona, 40-ik díj 2 korona, 41-ik díj 1 korona, 42-ik díj 10 korona, 43-ik díj 5 korona, 44-ik díj 3 korona, 45-ik díj 2 korona, 46-ik díj 1 korona, 47-ik díj 10 korona, 48-ik díj 5 korona, 49-ik díj 3 korona, 50-ik díj 2 korona, 51-ik díj 1 korona, 52-ik díj 10 korona, 53-ik díj 5 korona, 54-ik díj 3 korona, 55-ik díj 2 korona, 56-ik díj 1 korona, 57-ik díj 10 korona, 58-ik díj 5 korona, 59-ik díj 3 korona, 60-ik díj 2 korona, 61-ik díj 1 korona, 62-ik díj 10 korona, 63-ik díj 5 korona, 64-ik díj 3 korona, 65-ik díj 2 korona, 66-ik díj 1 korona, 67-ik díj 10 korona, 68-ik díj 5 korona, 69-ik díj 3 korona, 70-ik díj 2 korona, 71-ik díj 1 korona, 72-ik díj 10 korona, 73-ik díj 5 korona, 74-ik díj 3 korona, 75-ik díj 2 korona, 76-ik díj 1 korona, 77-ik díj 10 korona, 78-ik díj 5 korona, 79-ik díj 3 korona, 80-ik díj 2 korona, 81-ik díj 1 korona, 82-ik díj 10 korona, 83-ik díj 5 korona, 84-ik díj 3 korona, 85-ik díj 2 korona, 86-ik díj 1 korona, 87-ik díj 10 korona, 88-ik díj 5 korona, 89-ik díj 3 korona, 90-ik díj 2 korona, 91-ik díj 1 korona, 92-ik díj 10 korona, 93-ik díj 5 korona, 94-ik díj 3 korona, 95-ik díj 2 korona, 96-ik díj 1 korona, 97-ik díj 10 korona, 98-ik díj 5 korona, 99-ik díj 3 korona, 100-ik díj 2 korona.

korona. B) Tenyész üszök. Kiállíthat minden udvarhelyvármegyei kisbirtokos saját vagy idegen tenyésztésű 1-3 éves tenyész üszőt, melyeknek tenyészési czélokra való megtartására magát kötelezi. Első csoport. Három évesek. 1-ső díj 50 korona, 2-ik díj 40 korona, 3-ik díj 30 korona, 4-ik díj 20 korona, 5-ik díj 10 korona. Második csoport. Két évesek. 1-ső díj 50 korona, 2-ik díj 40 korona, 3-ik díj 30 korona, 4-ik díj 20 korona, 5-ik díj 10 korona. Harmadik csoport. Egy évesek. 1-ső díj 30 korona, 2-ik díj 20 korona, 3-ik díj 10 korona, 4-ik díj 10 korona, 5-ik díj 10 korona. 1. A kiállítás területére csak magyar erdélyi fajta tenyész állatok hozhatók. 2. A bírálókat február 28-án reggel 9 órakor, a vasár márczius 1-én kezdődik. 3. A kiállítandó állatok, a darabszám pontos megjelölésével Galfly Kálmán székelykeresztúri járási főszolgabíróval a kiállítás megkezdése napján bejelentendők. 4. Az érkező vendégek elszállásolásáról, valamint a kiállítandó állatok istállózásáról a rendező bizottság gondoskodik, ha az ez iránti bejelentések a kiállítás megkezdése napig ugyancsak Galfly Kálmán főszolgabíró uralmába nem kerültek. 5. Kedvezményes vasúti szállásra feljogosító igazolványokért a kiállítók a segésvári m. kir. állattenyésztési felügyelő-ségnél jelentkezhetnek. 6. A segésvári m. kir. állattenyésztési felügyelő a helyszínen jelentkező községek részére 20 százalékos árkedvezményt és 3 felévi részletfizetés föltétele mellett bikákat vásárol. Sz.-Udvarhelyt, 1901. február 14. **A rendező bizottság.**

BETE GH PÁL,

felelős szerkesztő és kiadóhivatalos.

Nyílt-tér.*

Válasz Becsek Aladár ur „megjegyzésére“.

Nem akartam többé foglalkozni a Szombafalvi féle ügygel — miután az már egyik ágában befejezést nyert, de rákényszerít — Becsek ur ként — az a bizonyos papiros, melyben ő cikket írja.

Mindenek előtt megjegyzem, miszerint én Becsek Aladár urat soha sem kértem, hogy a polemiát szüntesse be, mert annak folytatásától nincsen okom félni; én egyéb beszélgetés között kérdeztem, ha folytatja-e a további cikkezést? Igenlő válaszára én is kijelentettem, hogy a szükséghez mérten folytatom, tehát kérdés és kérdés között egy nagy különbség van.

Szükségemnek tartottam az alkalommal utólagra tinteit fogyasztani ezen ügyben, mert ama cikkben azt lehet a sorok között olvasni, mintha én „fogásokkal, taktikával és kerülő uton akarnék boldogulni, nohat azzal mindenki tisztában van, hogy én tisztességes munkával keresem kenyeremet — s ha bokros érdemeim nincsenek is, de számot tarthatok arra a tisztességre, mely mindenkit megillet. Azt mondja tovább, hogy: „gyűlölik az öreg és fiatal újságokat egyaránt, a melyek szemüket nyitva tartják és ott lábatlankodnak előttük, mindent észrevesznek, meglátnak, megmagyaráznak és utmutató gyanánt kiabálnak rá a melék ösvényeken loppal járó emberekre; ezek az emberek mind-mind ellenségei a komoly sajtónak és mind úgy támadják, mint Pálmay ur“.

Hát én azt magamra nem vehetem; de nem lehetvén senki hivatottabb magyarórázókra más szavainak, mint az — ki azokat használja; hát én felhívom a nyilvánosság előtt Becsek Aladár urat, hogy fejezze ki nyíltan, hogy ezzel engem sérteni akart, mert én az ilyen burkoló támadási systemát nem ismerem — az sehol a világon a lovagias elégtétel adás és vételhez jogszimul nem szolgál, de igen alkalmas arra, hogy az ilyen pythiai kijelentések arra, a ki használja, ha tényleg sérteni akar, a gyavaság bélyegét süsseék. Tehát magyarázza meg saját szavait, mert én neki ugrani nem akartam, mivel a „Kraeller“ jelzőre nem tartok számot. Vegül kijelentem, hogy ezen a téren minden további irat váltást részemről befejeztem. Sz.-Udvarhely, 1901. febr. 15. **Pálmay József.**

*) Az e rovat alatt megjelent közleményekért semmi felelősséget nem vállal a szerk.

Hivatalos rész.

Külföldi rum magyar czimkével. Másolat. Kereskedelmiügyi m. kir. miniszter. 82546. sz. VIII. 900. Az összes magyarországi másodfokú iparhatóságoknak Tudomásomra jutott, hogy a bécsi Pekarek et Comp. czég (Heilige-Stadt, Nussdorfer Surasse 113) „Emke rum“ jelzéssel, minden czéggelvezetés nélkül, nemzetli színű czimkével külföldi rumot hoz Magyarország területén forgalomba. Miről a hatósága a tartozó elsőfokú iparhatóságokat — utasítással hivatali elődömnök 1897. évi május hó 30-án 13470. szám alatt kell körrrendeletére — azzal értesítse, miszerint a menyenyében, akár közvetlen tapasztalat, akár feljelentés után tudomásukra jönné, hogy a fent említett kihágást valaki elkövette, az illető ellen az 1884. évi XVII. törvényczikk 157. §-ának d) pontja alapján a megtorló iparkihágási eljárás azonnal tegyék folyamatba. Budapest, 1901. évi január hó 23-án. Hegedűs s. k. Udvarhelyvármegyei alispánjától. Sz. 1799—901. alisp. A Székely-Udvarhely tekintetes szerkesztőségének. Helyt. Közzé tetel végett megküldöm. Sz.-Udvarhelyt, 1901. évi február 5. Dr. Damokos, alispán.

Erdősítési jutalmak. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 2095—901 alisp. Valamennyi községi előjáróságoknak. A községdasági érdekből beerdősítendő kopár és vízmosásos területeken az 1900 évi folyamán önkényt teljesített erdősítésekért a beerdősített területek nagyságához és az erdősítés minőségéhez mérten a földmívelésügyi m. kir. miniszter ur a következő segélyösszeget osztotta ki: a) a bethlenfalvi róm. kath. templom részére 90 koronát, Kénos közeg részére 32 koronát, a felsősófalvi közbirtokosság részére 154 koronát, az oroszhegyi, korondi és újszékelyi közbirtokosságok részére 160—160 koronát, a szentkirályi és h. karácsonfalvi közbirtokosságok részére 72—72 koronát és a vargasi közbirtokosság részére 80 koronát. Miről közhírrététel végett értesítem, Sz.-Udvarhelyt, 1901. évi február hó 9 én. Dr. Damokos alispán.

Sz. 32—1901. végrh.

Arverési híradetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t-cz 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a sz.-udvarhelyi kir. törvényszék 1900. (vi 3110) p. számú végzés következtében dr. Soó Rezső ügyvéd által képviselt HeinPál javára Jakab Gyula és neje homoródszentmártoni lakosok ellen 424 K s jár. erejéig 1900. évi június hó 1-én fo. anatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 5945 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: Többféle ezüstnemeű, többféle porcellán és üvegnekű, 1 fedeles kocsi, 2 faszán, továbbá 1-65. tétel alatt lefoglalt ökrök, lovak, bivalyok, tehenekek, borjúk, házi butorok és többféle ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbírósig 1901. évi V. 17/1. számú végzése folytán 424 koronára tökévelés, ennek 1900. évi február hó 10-ik napjától járó 6 százaléka kamatai, 1/2 százaléka váltó díj és eddig összesen 126 korona 20 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Homoród-Sz.-Mártonban alpereseknél leendő cszközlésére 1901. évi február hó 22-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igézőnek szükség esetén becsíron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelték.

Kelt Oklándon, 1901. évi febr. hó 2. napján.

Pollák Ignác,

kir. bírósági végrehajtó.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
 Liniment Capsici comp.
 egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésűl alkalmazatik külsőleg és belsőleg is. Súlyosabb utazások miatt bevasárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony“ védjegyre és a „Richter“ cégjelzésre. 50 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban ugyszólván minden gyógyszerárban kapható. Forgátr: **Török József** gyógyszerésznél Buda-
 pesten.
 Richter F. Ad. és társa, csás. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt.

Férfi-szabó üzlet és készruha raktár megnyitása.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy sok és nagy küzdelmek után sikerült üzletem bonyolult ügyeit elintézmem és üzletemet saját nevem alatt tovább folytatom. Bátor vagyok t. megrendelőim és vevőim nagybecsű figyelmét **Székely-Udvarhelyt** a Kossuth-utcában (**Budapest-szálloda mellett**) újból megnyitott

férfiszabó üzletemre és készruha raktáromra

tisztelettel felkérni. Együttal arról is értesítem a n. é. közönséget, hogy elismert jó szövetekből raktáron nagyválasztékú **kész férfi- és fiúöltönyöket** tartok s azok árait tetemesen leszállítottam, hogy a közeledő tavaszi időnyre szükségleteit nálam mindenki a legolcsóbban eszközölhesse. — Jelszavam a régi marad, elsőrendű finom szövetekből csinós és tartós ruhát kiszolgálni a legmértékesebb árak mellett.

A n. é. közönségnek irántam tanúsított szives pártfogásáért köszönetet mondva, kérem azzal jövőre is megajándékozni kegyeskedjék, miután vagyok és maradok **kész szolgálattal: Ifj. Jakabos György, férfiszabó**

Pilseni ösforrás! **Pilseni ösforrás!**

NEMZETI KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM

SZÉKELY-UDVARHELYT (Kossuth-utca).

A SÖR-ök „SÖR“-e, azok királya: A „PILSNERI ÖSFORRÁS SÖR“.

Ennek az orvosi tekintélyek által is kítűnő minőségűnek elismert, egészségügyi szempontból megbecsülhetetlen italnak kimérésére csarnokot nyitottam. Tiszán kezelt **valódi erdélyi horok**-kal, **jó magyar konyhá**-val állók a nagyrédmű közönség rendelkezésére. — Reggeli, ebéd, vacsora abonement-tel kényelmesen berendezett helyiségben, valamint házakhoz szállítva is — nálam a legolcsóbb árakban kapható. — **Vidéki közönség részére — szükség esetén — egészen külön szobával rendelkezem, hol a legolcsóbb és izletesebb ellátást biztosítom.**

A n. é. közönség látogatását kérve, vagyok és maradok **legálázatosabb szolgálta: Schneider G. A. Sándor István.**

Naponta változatos étrend; egy villás zóna-reggeli 8 kr (16 fillér)

Hetedi
ELŐFIZET
 Egész évre...
 Fél évre...
 Negyed évre...
 Külföldre...
 Papok, tanítók...
 és köz. előjárók...
 tanító-egyet tag...
 — Egy péld...
 Megjelen...
 va...
Egy
 Nem ez...
 is felszínre...
 relmetlenség...
 hogy itélet...
 sorából ann...
 Szóval...
 magvált hím...
 ma g a m s...
 De me...
 elborul a...
 látom, miké...
 széd Galiczi...
 zánkat, em...
 Elborul...
 prédaszomja...
 falvainak s...
 kikoldulva...
 s szinte hih...
 egész közse...
 széthez.
 A szegy...
 tom, hogy...
 ként válik...
 sadalmi élet...
 gancziával...
 gót formál...
 És ezz...
 arra a mási...
 tatva egy id...
 dühének; lá...
 a székely fö...
 gadva kezé...
 mánia fele...
 szokásából...
 közt, lesz...
 osztály... és...
 fajban gyeng...
 * Mostan...
 foglalkoztat...
 Ezen körből a...
 ságra. Egy ilyen...
 ház mindeben...
 lünk, hogy széke...
 ban álljon utazó...
 nyílvánul Távol...
 annak, mintha...
 tes uton és munk...
 tehát e cikelyt...
 melynek ellenz...
 ritése czéjából...
 — A S...
 Göndör...
 hosszú fűtők...
 — Az üde...
 — s tekintet...
 tem honolt...
 hamvasnak...
 pompájú szif...
 felhők vonul...
 Mar fel...
 fűvön, földön...
 délnyugatra...
 végződő telet...
 dombokon p...
 lombjaival...
 leveletlen ág...
 voltak, mint...
 vagiák köz...
 égbolt lemos...
 tet a fűszál...
 kemény, zöl...
 ének hangzó...
 Szertés...
 tel töltött...
 egye megtelt...
 áradt hívós...
 jait. — A j...
 megvillant...
 tünt el. —
 ken tartott...
 fénylettek;...
 sugaras leve...